

Milí žiaci 1. ročníka 2.časti (vyučujúca Kotlebová L.)

HN 1.roč.2.časti utorok 14.40-15-25 hod.

HN 1.roč.2.časti štvrtok 15.30-16.15 hod.

Tento týždeň si zopakujete predchádzajúce učivo:

Opera Čarovná flauta od W. A. Mozarta. Libreto. Koloratúrny spev,

a

povieme si niečo o modulácii, o aidovkách (nevšedné staroegyptské trúbky), opere

G. Verdiho Aida, o Rusalke od A. Dvořáka a Turandot od G. Pucciniho.

Opery majú rozprávkový charakter, ktorý je pre romantizmus typický. Rozprávkové námety využili nasledujúci skladatelia

1/ Nevšedná opera G. Verdiho AIDA patrí medzi najpopulárnejšie diela svetovej opernej literatúry. Vznikla na objednávku, ktorá prišla až z exotickkej Káhiry a mala byť uvedená ako súčasť slávnostného ceremonálu pri otvorení Suezského prieplavu. I keď sa to úplne podľa plánov neuskutočnilo a dielo odznelo o niečo neskôr, slávnostný charakter ostal nezmenený. Opera Aida je drámou lásky egyptského vojvodu Radamesa a otrokyne Aidy.

Pre **triumfálny pochod** vo svojej opere **Aida** dal skladateľ zhotoviť šesť zvláštnych staroegyptských trúbok menom **aidovky**, ktoré sú ladené in H a in As, 127 a 15 cm dlhé a opatrené len jedným ventilom, ktorý základné ladenie znižuje o celý tón. Majú tvar úzkej trubice, ktorá sa na konci kužeľovito rozširuje. Notový zápis nižšie (notovaný in C) je slávna fanfára z opery Aida. Riadok pod ním znázorňuje všetky možné dosiahnuteľné tóny pre tento nástroj

<https://www.youtube.com/watch?v=7nHGH3niBc> aidovky v opere Aida 2.dejstvo (buď trpezlivý, slávnostný pochod zaznie cca pred koncom)

•

•

2/ Antonín Dvořák - český skladateľ- svoj vzťah k svetu rozprávok prejavil 4 symfonickými básňami z Ebenovej zbierky ľudových balád a 2 rozprávkovými operami Čert a Káča a **RUSALKA**, ktorú vytvoril ako 59-ročný na libreto Jaroslava Kvapila. Dramatické i lyrické nálady na scéne svedčia o tom, ako hlboko skladateľ a zaujal nešťastný osud Rusalky i celé čarovné prostredie, v ktorom sa dej odohráva.

Vypočuj si ukážku, kde Rusalka spieva o túžbe stať sa človekom:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ry-iKGaKpmU>

Ďalšia ukážka (keď čarodejníca Rusalku premení na človeka pod podmienkou, že zostane nemá a keď stratí princovu lásku, zmení sa opäť na Rusalku a vráti sa do vodnej ríše. Rusalka sedí na brehu premenená na človeka s krásnymi zlatými vlasmi a prihovára sa jej princ ....) <https://www.youtube.com/watch?v=Ry-iKGaKpmU>

Šťastnú Rusalku si odvedie princ do zámku a chce sa s ňou oženiť. No cudzia kňažná sa rozhodla princa Rusalku odvieť. Rusalka si uvedomila, že princa navždy stratila. Vodník ľutuje sklamanú dcéru a narieka. Ukážka: <https://www.youtube.com/watch?v=Ry-iKGaKpmU>

3/ Ďalšia opera talianskeho skladateľa **Giacoma Pucciniho TURANDOT** čerpá námety z prostredia Číny. Má tiež rozprávkový námety. Dej opery sa odohráva v cisárskom paláci v Pekingu. Rozpráva príbeh krutej princeznej Turandot, ktorá svojim nápadníkom dáva 3 hádanky. Kto neuhádne, musí zomrieť. Pri komponovaní opery bol Puccini už ťažko chorý a dielo nedokončil. záverečná melódia však bola hotová, takže operu mohli dokončiť v duchu skladateľových predstáv. Ukážka : nessun dorma (nikto nespí): <https://www.youtube.com/watch?v=BB-cpNtbVuo>

V hudobnej literatúre sa často používa na oživenie tzv. **modulácia**. To znamená, že melódia v rámci piesne alebo skladby z pôvodnej tóniny prechádza do inej tóniny, hovoríme, že melódia moduluje. Časté modulácie využíval poľský skladateľ F. Chopin.

domacapriprava@centrum.sk

alebo :

l.kotlebova@centrum.sk